

[Økonomiministeren.]

økonomiske sekretariat anfører i kapitlet om indkomster og forbrug, at de disponible pengeindkomster steg med 7 pct. fra 1969 til 1970, medens borgernes udgifter til forbrug forøgedes med godt 10 pct. Dels er der sket en mere varig tilpasning af opsparingsmønstret til den nye skatteform, idet A-skatteyderne ikke længere har behov for at spare penge op til skatten, dels var der i 1970 en række forhold af mere midlertidig karakter, som trak i samme retning.

Et andet vigtigt eksempel på de ekstraordinære vanskeligheder, som reformerne har medført for den kortsigtede økonomiske politik, er den udgiftsekspansion, der fandt sted i kommunerne i forbindelse med de omfattende kommunesammenlægninger pr. april 1970.

Endnu har vi ikke helt passeret den periode, hvor reformernes gennemførelse kan skabe usikkerhed i vurderingen af befolkningens økonomiske reaktioner. Vi står således umiddelbart foran det første slutskatteopgør, og ingen kan med sikkerhed bedømme, hvordan de betydelige bruttobeløb, der udbetales til og indbetales fra borgerne her i efteråret, vil påvirke forbrug og opsparing.

Alligevel er vi nu på vej ind i mere normale tilstande, hvad angår grundlaget for en vurdering af den økonomiske udvikling og af kravene til den økonomiske politik. Det betyder dog ikke, at vurderingen af udviklingen for den periode, den kommende udskrivningsprocent skal gælde for, altså til udgangen af 1972, kan være sikker og ufejlbarlig, for det drejer sig jo ikke blot om at forudse den danske befolknings økonomiske adfærd, men også i høj grad om at vurdere den internationale økonomiske udvikling, der spiller så stor en rolle for dansk økonomi.

OECD-rapporten er i det væsentlige udarbejdet før sommerferien, medens oversigten fra det økonomiske sekretariat er helt aktuel. I synet på den internationale udvikling frem igennem 1972 er de to rapporter imidlertid enige. OECD venter en hurtigere vækst i verdenshandelen i 1972 end i det forløbne år, og denne forventning er blevet yderligere bestyrket af udviklingen i juli og august, hvor der både i England og andre lande er truffet foranstaltninger til at sætte mere fart i den indenlandske økonomi.

Den økonomiske oversigt fremhæver, at de sidste måneders stærkere fremgang i dansk eksport ikke kan henføres til, at væksten i udlandets efterspørgsel allerede skulle være steget mærkbart. Forklaringen må derfor søges i indre økonomiske forhold, dels letelsen i presset på arbejdsmarkedet, dels at den omstilling fra hjemmemarkedssalg til eksport, som industrien har gennemløbet, nu er ved at bære frugt. Oversigten fremhæver imidlertid, at de lempelser i den økonomiske situation, der er sket i en række lande, må ventes for alvor at gøre sig gældende i løbet af den kommende vinter, hvor man derfor tør regne med en væsentlig hurtigere stigning i industrieksporten end sidste vinter.

Samtidig vil den forringelse i vort bytteforhold, der prægede den første del af 1971, næppe gøre sig gældende til næste år. Bedre afsætningsforhold for visse landbrugsvarer og den gode høst vil også bidrage til at skabe mulighed for, at den bedring af betalingsbalancen, som er påbegyndt i 1971, kan fortsætte ind i 1972.

Dette forholdsvis gunstige billede af de ydre vilkår for dansk økonomi i det kommende år må dog tegnes med det forbehold, at de sidste ugers begivenheder i den internationale handel og valutapolitik kan komme til at påvirke forløbet på en måde, vi i dag ikke fuldt kan overskue. Regeringen finder det meget beklageligt, at USA har græbet til indførelse af en ekstra told, der rammer ca. 60 pct. af den danske eksport til Amerika. Det er ikke i første række den amerikanske handelsbalance, men det er andre dele af den amerikanske betalingsbalance, som viser underskud, og i forholdet til Danmark og de fleste andre vesteuropæiske lande har USA overskud på sin samhandel. Man må håbe, at de amerikanske indgreb, som dels er gennemført, dels bebudet, kan bringes til ophør, uden at det fører til en for alle parter ødelæggende handelskrig.

På valutapolitikkens område har den amerikanske beslutning om at standse for omveksling af udenlandske dollartilgodehavender til guld ført til en periode med flydende dollarkurs i de vesteuropæiske lande og nu også i Japan. Danmarks udenrigshandel er overvejende orienteret mod Vesteuropa. Derfor spiller det for os en af-